СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 268. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 17-го листопаду 1939. No. 268. Jersey City, N. J., Friday, November 17, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ТАВРУЄ ДИКТАТОРСЬКІ РЕЖІМИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт виголосив промову при посвяченні вугольного каменя розпочатої будови памятника Джеферсонові, основникові Демократичної Партії. Джеферсон був одним з основноположників американської демократії, проповідуючи науку, що кожна людина повинна мати належний круг свобідного ділання, щоб у ньому виявити свої персональні здібності. Посвячуючи вугольний камінь його памятника, президент Рузвелт сказав, що демократично-републиканський устрій усетаки ліпший, ніж котрийнебудь інший, і ми повинні бути задоволені з нього. Водночас він таврував диктаторські устрої, які опираються не на волі народу, тільки на волі одної, чи кількох дібраних собі одиниць. А на далеку мету опінія загалу таки показується правильніша, ніх опінія одиниці, говорив президент.

ПОЛІЦАЙ ЗАБИВ ПОСАДНИКА ЛОНҐ БІЧУ.

ЛОНҐ БІЧ (Лонґ Айленд, Н. Й.). — Поліцай Дулі з особистої пімсти напав на посадника приморського містечка Лонґ Біч, Едвардса, і вистрілом з револьверу повалив його на землю. А коли тілохоронитель посадника, Волш, хотів розз**б**роїти Дулія, той іще раз вистрілив і тяжко зранив Волша. Опісля пішов до лежачого на землі посадника і віддав у його плечі ще кілька стрілів. Посадник помер. По тім учинку Дулі віддався в руки поліції і розказав цілу історію, чому так поступив. Отож посадник Едвардс усюди виступав проти Дулія і внаслідок його заходів Дулія не вибрано на наступний рік предсідником „поліцайського добродійного фонду". Думка, що посадник переслідує його, не давала йому спокою, аж доки не довела його до того трагічного вчинку.

БУДУТЬ БУДУВАТИ ТУНЕЛЬ У НЮ ЙОРКУ.

ВАШИНГТОН. — Джес Джовнс, президент адміністрації федеральних позичок, заявив, що вже в найближчих днях буде вирішена справа позички місту Ню Йорк суми 70 мілінів долярів на ціль побудування тунелю з Бетері Парку до Бруклина. Місто задумувало будувати міст на тім самім місці. Але коли департамент війни спротивився, будуть будувати тунель. Внаслідок заяви Джовнса можна бути певним, що та справа вже порішена і в короткім часі тунель зачнеться будувати.

БУДУВАТИМУТЬ ДАЛІ ДЕШЕВІ АПАРТАМЕНТИ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська комісія будови мешкань заявила, що місто Ню Йорк має в пляні побудувати для 1,250,000 своїх мешканців дешеві, а модерні мешкання, на місце старих і невигідних домів. Будови будуть відбуватися по всіх пятьох дільницях Ню Йорку.

ЗАКЛИК ДО МИРНОЇ РОЗБУДОВИ.

НЮ ЙОРК. — Спільник фінансиста Моргана, Лямонт, виголосив прилюдну промову, в якій сказав, що Америка повинна держатися здалека від війни, але повинна ріжними воєнними і невоєнними продуктами помагати Англії і Франції. Водночас Америка повинна так розбудовувати свій промисл, щоб він мав тревалі основи, а не зазнавав потрясень із скінченням війни. Інші бесідники підкресляли, що війна в Европі може мати погані фінансові натиски на економічну структуру Америки.

КОНФЕРЕНЦІЯ ВЛАСНИКІВ СТАЛІ.

НЮ ЙОРК. — На конференції представників сталевого промислу промисловець Говдлі виголосив промову, в якій говорив, що в американськім промислі йде до зудару між впливами радикальних робітничих провідників з приватним промислом. Радикальні робітничі провідники, говорив Говдлі, хочуть замкнути всі головніші галузі промислу виключно для юніиних робітників. А це, казав він далі, зле відібється на самім промислі, а навіть може викликати інфляцію.

ВИШКІЛ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Національна конференція в справі робітничого законодавства, на якій радить 39 представників стейтів, рішила звернутися до департаменту праці з пропозицією, щоб федеральний уряд запроваджував усюди по стейтах виховні курси, в яких вичуванов робітників нового ремесла, коли старе ремесло стало неоплатне. На тих курсах відновлюваноб також фахове знання тих робітників, які довший час внаслідок безробіття були нечинні.

ЗМІНЯЮТЬ ПЛЯНИ БУДОВИ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ

ВАШИНГТОН. — Діючий секретар маринарки, Едісон, заявив, що студії европейської морської війни змусили американські власті змінити пляни в будові двох нових американських воєнних кораблів, „Колюмбії" і „Клівленду".

ЗАЧИНАЮТЬ ВИБОРЧІ КАМПАНІЇ

НЮ ЙОРК. — Окружний прокуратор Дюї розпічне прилюдною промовою 6 грудня в Мінеаполісі кампанію за здобуття номінації на кандидата на президента з боку Републиканської Партії. Подібні заходи роблять інші чолові провідники в Републиканській Партії, сенатор Тефт і губернатор Брікер.

В Ню Йорку приятелі заступника президента Ґарнера основали кватиру виборчої кампанії, що веде аґітацію за назначення його кандидатом на президента з боку Демократичної Партії. Подібні заходи робить адміністратор „сошел секюріті", Пол Мекнот. Водночас президент далі зберігає мовчанку, чи він буде втрете кандидувати, чи ні. Серед демократів у тому відношенні є роздвоєння. Сенатор з Каліфорнії, МекЕду, недавно заявив, що президент Рузвелт є необхідний і він мусить кандидувати втрете, навіть коли б особисто не хотів. Бо лише він може забезпечити Америку перед війною і продовжати той політичний шлях, на якім стоїть нині Америка. А сенатор Вен Нойс заявив, що в ніякому разі не буде піддержувати третьої кандидатури Рузвелта, а навіть буде проти неї виступати, хоч належить до Демократичної Партії.

НОРИМБЕРЗЬКІ ПОСТАНОВИ ДЛЯ ПОЛЬЩІ

ЛОНДОН. — Доходять відомості, що канцлер Гітлер є за те, щоб застосовувати „норимберзькі постанови" щодо „расової чистоти" також і на теренах Польщі. Вже має бути виданий у Польщі розпорядок, що має перевести спис людности у тому напрямі, чия раса є „чиста", себто чи і в кого не пливе часами жидівська кров.

НОВА НІМЕЦЬКА ПОГРОЗА

БЕРЛІН. — Знов урядово заповідають, що Велика Британія пізнає в дуже короткому часі, що це значить бути у війні з Німеччиною. Це має віднoситись до плянованих нових атак німецьких підводних лодок і німецьких літаків-бомбовозів. Все, що досі було, як заповідають націсти, було тільки підготовкою властивої акції.

ВЕТЕРИНАРІЙНА ЛЯБОРАТОРІЯ В АВТІ

Бюро Біольоґічного Огляду влаштувало мандрівну лябораторію для охорони диких звірят. Міститься вона у відповідно приладженім авті. Вправні лікарі для звірини можуть навіть забирати хорі чи ранені звірята до такого авта як до шпиталю. Дикі звірята лікується в ціли консервації звіринного світу краю.

ЩЕ ВІДКРИВАЮТЬ НЕВІДОМІ ПРИРОДНІ СКАРБИ АМЕРИКИ

Інжинири, що взялися копати в копальні Калгуна коло Далонеги, в стейті Джорджія, знайшли великі поклади золота. З кожної тони матеріялу можна добути золота вартости 60,000 долярів.

Коло Бизбі, в стейті Арізона, відкрито поважні поклади молібдена, мінералу, дуже важного для фабрикації сталі. Сировець продається по 3 доляри за фунт.

КНИЖКА І КРІС

РИМ. — Премієр Мусоліні дораджував студентам, щоб держали кріс зараз коло книжки, бо „доперва книжка і кріс зроблять студента повним фашистом".

ЗНАЙШЛИ КОСТІ ПЕРЕДПОТОПОВОЇ ЗВІРЮКИ

Пічас копання на вулиці передмістя Лос Анджелеса, званого Гайленд Парк, знайдено 30 стіп під землею закаменілі кості величезної, нині вже вимерлої породи звірят. Кістка ноги мала 8 цалів у промірі.

Повідомлено Каліфорнійський Інститут Технольоґії, котрий почав добувати всі кістки, щоб заховати їх для свого музею.

ЗМІНА ВОЄННОЇ ТАКТИКИ

ЛОНДОН. — Затонув невеликий англійський корабель при самім британськім побережжі і то впродовж одної мінути, при чому згинуло 9 моряків. Як причину подано „вибух", але панує таке переконання, що корабель вдарив на міну. З цього заключають, що німецькі субмарини закладають тепер міни на тих шляхах, якими курсують англійські кораблі, і то навіть при самім британськім березі.

БОЛГАРІЯ В КЛОПОТАХ

ЛОНДОН. — В Англії здають собі добре справу з того, що Совети намагаються опанувати Болгарію, використовуючи при тому „словянський сентимент". Совети є за те, щоби Болгарія дістала від Румунії Добруджу, а вони Басарабію. Таким чином Болгарія булаб у сусідстві з Советами, а це значить, що й большевізація Болгарії не булаб за горами, так як тепер. Крім того Совети моглиб через опанування Болгарії натискати сильніше на Туреччину, а також лекше поширити свої впливи на Балкані, зокрема в Греції і Юґославії.

НЕ СПОДІВАЮТЬСЯ НОВОГО ЗЕМЛЕТРУСУ

Сейзмографічний відділ Фордгемського університету в Ню Йорку каже на основі своїх реєстрів, що не можна сподіватися скорого повторення землетрусу, котрий навістив у середу південну частину стейту Ню Джерзі, східню частину Пенсилвенії та сусідні частини Делаверу й Меріленду.

АЛЬ КАПОНЕ В ШПИТАЛІ

Один поліційний урядник міста Філядельфії відкрив, що відомий бандит Аль Капоне, випущений недавно з федеральної вязниці на Сан Педро, в Каліфорнії, знаходиться тепер в одному шпиталі на передмісті Філядельфії, де він лікується на недугу, звану парезією. Недуга проявляється паралiжом нервів руху, при чому нерви чуття неспаралiжовані.

ПЕРЕХРЕСНІ СВІТЛА ДЛЯ ПІШОХОДІВ

Щоб зменшити число нещасливих випадків з пішоходами, Крослі, президент Нюйорського Автомобільного Клюбу, радить завести перехресні світла для пішоходів. Малиб уставити такі світла на перехрестях, котрими проходить велике число людей: коло шкіл, фабрик, спортових арен і парків.

I ТАКИХ НА ФРОНТІ ТРЕБА.

Швець, на службі в французькій армії на лінії Мажіно, відкрив свій варстат для вжитку воюючих жовнірів.

В АНГЛІЇ ПРО ЗАХІДНЬО-УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ

ЛОНДОН. — Аґенція Гаваса подає, що з нагоди перебування ґен. Сікорського, теперішнього польського премієра, і А. Залеського, теперішнього польського міністра заграничних справ, виринула знову справа відбудови Польщі. Аґенція подає, що польський уряд згідний з тим, щоб не натискати на те, щоби Польща повстала наново в давніх границях, якщоб таке домагання мало довести до війни Англії, чи там аліянтів, з Советами, що загарбали західньо-українські і білоруські землі. На ту тему, як подає аґенція, дебатовано підчас конференції представників польського нового уряду з британським міністром заграничних справ, Галіфаксом. Конференція тривала 90 мінут. У заміну за ті землі, якщо аліянти вийдуть з війни переможцями, Польща має дістати нові території, що тепер входять у склад німецької держави.

ВІЙНА ПОШИРИТЬ КОМУНІЗМ, ДУМАЮТЬ У МОСКВІ.

МОСКВА. — О. Ярославський, большевик старої гвардії й керівник советською безбожницькою пропаґандою, заповідає, що теперішня „імперіялістична війна" закінчиться „триюмфом комунізму". Попередня „імперіялістична війна", каже Ярославський, завдала тяжкий удар капіталізмові і скинула з тронів Романових, Габсбурґів і Гогенцолернів. А друга вже повалила Польщу і збудила в Індії поневолені Великою Британією народи до нової боротьби за визволення. Та війна цілком певно далі ослабить імперіялізми і доведе до їх упадку, а з упадком імперіялізмів, твердить Ярославський, комунізм мусить вийти переможцем.

ШУКАЮТЬ „ПРИЧИНИ" ДО НАПАДУ НА ФІНЛЯНДІЮ.

МОСКВА. — Московська преса і советське радіо спільно ведуть далі сильну пропаґанду, звернену проти Фінляндії, що стала „іграшкою в руках британських імперіялістів". Совети твердять, що це вина Англії, а також Злучених Держав, що Фінляндія опирається Советам. Закидують фінському урядові, що він веде протисовєтську пропаґанду, фальшує історію, не признаючи большевикам, що то вони дали свободу Фінляндії, а фінській пресі закидують зокрема ще те, що пропаґує фінський шовінізм, фантазуючи про „границі Фінляндії на Уралі". Не подобається Советам і те, що фіни не роблять ріжниці між царською Росією і Советами та що розголошують, що Совети поставили їм такі домагання, які годі приняти. Протифінська кампанія є така гостра, що можна припускати, що Совети готові піти війною проти Фінляндії.

СОВЄТИ ПРОТИ АМЕРИКИ.

МОСКВА. — „Комсомольська Правда" розпочала сильну протиамериканську кампанію. В артикулі члена Советської Академії Наук, А. Баха, є напад на президента Рузвелта за його вмішування в фінсько-советський конфлікт. Далі подає він „історію" Злучених Держав, зокрема відносини Злучених Держав до інших американських держав. І твердить, що американські мілiонери робили всюди такі державні перевороти, які були вигідні їхнім інтересам. Таким чином, каже Бах, опановано Панаму, Кубу і Мексико в 1913 р., коли там настававлено диктатора, що відповідав інтересам американських імперіялістів. Промисловим американським магнатам закидує Бах війну між Болівією і Параґваєм за нафтові поля в Чако, а також насміхається з незалежности Филипін.

ЗАПОВІДАЮТЬ ФІНЛЯНДІЇ ДОЛЮ ПОЛЬЩІ.

МОСКВА. — Советська „Правда" помістила картун, у якому насміхається з польського бувшого міністра заграничних справ, Бека, що представлений як жебрак, а Польща як руїна. Картун дає Фінляндії до зрозуміння, що коли вона буде слухати свого міністра закордонних справ, то її і її міністра жде та сама доля, якої зазнала Польща і Бек.

НАЦІСТИ РОЗГАНЯЛИ ЧЕСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

ПРАГА. — Відбулась протинімецька демонстрація яких 2,000 чеських студентів, що брали участь у похороні чеського студента, що був арештований підчас демонстрацій, влаштованих в дні 28. жовтня. Пять разів розганяли студентів і пять разів вони вспіли наново зібратись і демонструвати. З цього приводу є 16 осіб арештованих.

ПОЛЯКИ ОХОРОНЯТИМУТЬ ПОЛЯКІВ.

КРАКІВ. — Німецька окупаційна влада зарядила, що німецька поліція буде стерегти німців і німецькі інституції в Польщі. А польська поліція має дбати про польську людність і польські установи.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОМІЧНИЦЯ, ЧИ ЗАВАДА?

Відомий европейський кореспондент Ото Толишос розглядає в своїй останній кореспонденції з Берліну до „Ню Йорк Таймсу" важне для висліду війни питання: яку вагу може мати поміч Росії для Німеччини?

Вже само поставлення питання наводить на память давню вже промову німецького канцлера Гітлера про те, як то знаменито маласяб Німеччина, якби вона мала пшеницю України й копальняні багатства Уралу. Приходять певно теж на память великі сподівання німецької преси з нагоди заключення угоди між Німеччиною й Росією.

Для цих сподівань була спершу видима перешкода: зруйнування війною комунікаційних засобів через польську територію. Отже приходилося підождати, поки ця комунікація буде наладнана. Тепер, як видно з кореспонденції Толишоса, виринають інші сумніви в успішність російської допомоги, сумніви, багато основніші. Відносяться вони до питання: чи може Росія дати Німеччині потрібні їй матеріяли, як польська комунікація буде наладнана?

У відповідь на це питання Толишос наводить звіт, який про цю справу предложив Кельнському Ґеографічному Товариству полковник Нідермаєр. Цей референт доказував, що Росія не може дати Німеччині сирівців, бо Росія сама не продукує цих сирівців стільки, скільки їй треба. До того її сирівці низької якости. Навіть якби Росія мала досить добрих сирівців на вивіз за границю, то вона не моглаб їх вивозити, бо її комунікаційні засоби слабі: російські залізниці не можуть навіть перевести тих товарів, які вона повинна би перевести для свого власного зростаючого запотребування. Росія не може як слід обслужити комунікацію ні своїх товарів, ні своїх людей. Російських залізниць не направлювано просто ще від царських часів і через це країна є просто спаралізована економічно й військово. Всякі сподівання на те, що заграничні знавці могли би поправити цей важкий стан російської господарки, є чиста фантазія.

Другий европейський кореспондент того самого „Ню Йорк Таймсу", Ґ. Е. Р. Ґеде, розкриває в той самий час іще й політичну причину, для якої Росія певно не дасть Німеччині більшої економічної допомоги. В Росії саме панує переконання, що Росія вже все дістала з союзу з Німеччиною, що вона могла дістати. Давати тепер щось Німеччині й не сподіватися за це ніякої заплати, Росія не хоче. До того Росія припускає як дуже можливу річ, що Німеччина війну програє. В такому випадку Росія, якби далі держалася Німеччини, могла би на цьому союзі лиш утратити. Тому Росія поволі усувається від недогідного союзу, щоб на випадок виграної Англії й Франції заробити на перемозі й цеї сторони.

ПЕРЕМІНА „ЗА ОДНУ ГОДИНУ"

Коли хто переглядає большевицьку пресу і те все, що передає большевицька пресова агенція, то виходилоб, що ввесь український нарід у Західній Україні не то що припав цілим серцем до Москви, але прямо молиться до Сталіна. Десь давно пропаґовано в Галичині за московські рублі таку методу, при помочі якої може галицький „русин" вивчити московську мову за „адін час". А тепер червона Москва випрактиковує щось подібне, а саме те, як то за „одну годину" можна зробити міліони західньо-українських людей вірними слугами Сталіна.

Досі Москва розтрублювала, як „просте" населення Західньої України кидалося в обійми советських жовнірів, себто тих монголів, що їх Москва вигнала з Азії на західньо - українські землі, щоб „освободжували" своїх „братів", правда, не по крові, але по — марксівській науці. Та видно, що того Советам замало. Захотілось їм показати, що погодилися з советською окупацією такі великі пани як Потоцький, що то пішли голосувати у виборах до советських установ, а також і ті, що їх Совети досі називали „підпанками", слугами буржуазії. Отже захотілось їм мати ще окремі заяви від української інтеліґенції, від лікарів, адвокатів, редакторів, письменників і мистців.

Очевидно, що може зайти таке, що людина може змінити свій погляд. Навіть повинна це зробити, коли тільки переконається, що її переконання помилкові. Чим більше людина інтеліґентна, тим більшу повинна мати відвагу це зробити. Але повинна це зробити з доброї волі, зо справжнього переконання, а не з примусу, не зо страху, що коли цього не зробить, то буде карана чи переслідувана.

Та ми тепер є свідками, як появляються ріжні відозви з підписами визначних західньо - українських письменників, композиторів, мистців, „трудової української інтеліґенції міста Львова" і т. п., звернені до письменників Радянської України чи „товариша Хрущова", першого секретаря Комуністичної партії (большевиків) України. Ось у цій останній відозві посилається „щирий і палкий" привіт „керінникові большевиків квітучої Радянської України, соратникові великого Сталіна". А далі пишеться в ній таке:

„Наші серця повні глибокої подяки рідній Червоній Армії, могутньому радянському народові і найвеличнішій людині епохи — любимому Сталіну, які в страшну для народу Західньої України хвилину подали руку братської допомоги".

Далі читаємо у відозві про „сонце ясне, що зійшло над визволеною землею" і зігріло „колись гнаних і голодних дітей". Кінчиться вона ось такими останніми словами:

„Хай живе найвеличніша людина нашої епохи, наш рідний Сталін!"

У відозві західньо-українських письменників до письменників Радянської України читаємо попри похвали Советів таке:

„Віддаємо ввесь хист, увесь наш талант, цілу енерґію, всі наші творчі сили на службу Радянській Україні і спільній нам Всесоюзній Радянській Батьківщині для квітучого розросту української радянської культури і загального радянського добробуту.

„Ми, письменники Західньої України, виховані на вселюдських творах невмирущих революціонерів Тараса Шевченка й Івана Франка, вільні від зоольоґічного шовінізму наших недавніх гнобителів, хочемо творити соняшну радянську культуру, національну формою, соціялістичну змістом.

„Тому беремось до роботи, товариші, почуваючись уже сьогодні радянськими письменниками".

І та заява кінчиться багатьома „славословіями" на честь Советів і Червоної Армії, а кінчиться, як можна догадуватись, ось таким могутнім акордом:

„Хай живе улюблений вожд народів, наш учитель Йосиф Сталін!"

Бували в світі ріжні режіми і ріжні брутальні диктатури. Бували ріжні насильства над тілом людини. Але такого насильства, яке творять Совети над душею людини чи нації в світі досі ніколи не було. Бо як можна повірити, щоб ті люди, що підписались під тими відозвами, могли в дійсності так думати і таке відчувати, і так славити Совети і Сталіна, як це оповіщено. От упідлюють себе і дають свої імена під заклик, повний фальшу, щоб рятувати хоч таким способом українське життя на українській землі. Та чи це врятує? Якщо советсько-московська влада вдержиться ще якийсь час в Україні, то певно незабаром довідаємося, що з тих осіб, що підписали ці вірнопідданчі заяви, багато буде розстріляних, чи в тюрмах, а будуть певно і такі, що покінчать і самогубством. Не буде інакше, як було досі з усіми найкращими українськими силами, що пробували бути вірними Москві й одночасно служити Україні. Бо в Советах можна служити тільки Москві й Сталінові, а більш нікому.

ЦІКАВИЙ ВКЛАД ДО ПІЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Під таким заголовком римський двотижневик „Авґустеа" помістив в ч. 24, з 28 жовтня ц. р., критичну статтю проф. Даміяні на книжку проф. Є. Онацького **„Студії з української культури й історії"**, що недавно вийшла італійською мовою. Проф. Даміяні, це один з найкращих славістів Італії, почесний член польської і, здається, болгарської Академій Наук, головний директор Бібліотеки Італійської Палати Депутатів. Це авторитет, до якого голосу прислухуються, і тому вважаємо потрібним подати цю критичну статтю в перекладі і українським читачам:

„Євген Онацький, якому італійці завдячують вже стільки з їх знання українських проблем, що він їх уже багато років висвітлює дуже компетентно і все з інших точок погляду та все з тією самою незломною вірою, зібрав в одну гарну книжку деякі зо своїх попередніх студій, розкиданих по ріжних періодичних виданнях останніх років.

„Отже маємо перед собою книгу розвідок чи нарисів, що всі мають одну спільну мету — Україну, і одну ціль — поширення між італійськими читачами розуміння й знання важніших сторін і моментів її духового життя та документальне ствердження її ясної і недвозначної національної особовости в лоні великої, але незгідної, родини словянських народів, особливости, що її Онацький підносить з глибоким переконанням догори, на підставі довгої низки історичних, політичних, ґеоґрафічних, етноґрафічних і мовних даних.

„Ці нариси можна поділити більш менш на такі три ґрупи: історично - політичні, мовні та фоклоьрно-мистецькі; але остання ціль їх усіх цілком ясна — це бажання задокументувати яко мога краще патріотичну тезу автора і випливне з неї право українського народу на повну й цілковиту політичну незалежність.

„Відповідно до цієї своєї головної тези Онацький намагається — в першій частині своєї книги — встановити на підставі історичного минулого в вічному контрасті і конфлікті з сусідніми націями, і зокрема з Росією і Польщею, місце, що належиться в світі українському народові та його европейську функцію, яку він дійсно виконав в інтернаціональному житті, поставивши заборолом між Европою й Азією, а нині — між цивілізацією і большевизмом.

„Розділи „Українська проблема в бігу історії" і „Україна та межі Европи" творять разом справжній малий трактат української національної історії від початку до наших днів, зігрітий полумям безмежної патріотичної пристрасти. Проблему української незалежности, як її бачив Наполеон, і що нею Онацький займається окремо, треба вважати за своєрідне доповнення до цього історичного трактату, таксамо як і ще інший розділ, що в ньому, аналізуючи етнічну термінольоґію східньої Европи, автор доводить право українського народу на історичне імення „Русь".

„В розвідці „Українська мова в родині словянських народів" висвітлені деякі лексичні особливости мови, зокрема ті, що відріжняють її від мови московської, та накреслені деякі важливіші й помітні моменти її історичного розвитку народнього, літературного та культурного в бігу століть.

„Дуже цікаві також відомості про фолькльор і мистецтво взагалі, як народне так і штучне, що їх Онацький ілюструє в останній частині, і що в них бракує тільки (але висловлюємо надію, що вони послужать обектом наступної публікації) вичерпне дослідження незрівняного скарбу того українського національного ґенія, що виявляється в мельодійності та незвичайному багатстві українських народніх пісень, які належать до найкращих в Европі і найбільш характеризують самий нарід.

„Книгу завершує точна і дуже корисна бібліоґрафія французьких, італійських, німецьких та англійських видань на теми історії, політики, і то тим більше, що саме завдяки Онацькому Італія посідає одну з найкращих і вичерпних граматик української мови і посідатиме незабаром також не менш вичерпний словник, що вже знаходиться в друку?) та низка гарних і характеристичних відбиток української ґрафіки на таблицях поза текстом". — (УПСР).

НОВИЙ ВОРОГ ЗАГРОЖУЄ ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

У часі воєн ширяться звичайно пошесні недуги, які звичайно більше забирають жертв у людях як самі війни.

У часі горожанської війни в Злучених Державах юнійна армія втратила коло 200,000 вояків наслідком пошесних недуг, а лиш 112,000 згинули від ран, одержаних у часі боїв. У часі світової війни від 1914—1918 рр. Злучені Держави втратили 58,119 жовнірів внаслідок недуг, головно еспанської інфлюенци, а лиш 50,385 вояків згинули в боях або від ран.

Подібного ворога, страшнішого від самої війни, треба побоюватись Північній Америці в недалекій будуччині, згідно зо словами д-ра Гарві Еґню, секретаря Канадійської Шпитальної Ради в Торонті. Згаданий лікар каже, що на наступну весну можна сподіватись у Півн. Америці повороту еспанської інфлюенци і то в таких розмірах, як це ділялося в 1918—19 роках.

Цей факт про поворот еспанської інфлюенци потверджують теж і статистики, які держать реєстри і стараються відкрити циклі, цебто періоди часу, в яких пошесні недуги загрожують людству.

Є одначе потішливі факти проти цеї заповіди поширення еспанської інфлюенци, яка в Канаді перед 21 роками потягнула за собою далеко більше жертв у люськім житті від тих, що згинули в часі 4 років війни на воєнних побоєвищах. Лікарі не дармували в тім часі і, маючи на умі можливий поворот цеї недуги, придумали способи, щоб запобігти її поширенню й лікувати тих, які вже занедужали на цю недугу. Тим середником є сулфапіридін (sulfapyridine), при помочі якого дається успішно поборювати еспанську інфлюенцу Ще більше потішливим є те, що цей середник може запобігти зараженню цею небезпечною недугою. Цю оповістку про успішність цього ліку проголосила Обслуга Публичного Здоровля в Злучених Державах. Його вже випробувано і він урятував уже людське життя.

Також лікарі не є ще цілком певні, чи вибух епідемії інфлюенци в наступнім році буде загальної натури, чи будуть це лиш відокремлені випадки, як це притрапилось минулого року в східніх містах Злучених Держав і Канади. Одначе ержання себе на осторозі проти такого ворога людського здоровля і приготування на його поборювання не є жадною втратою часу і грошей. Чим ліпше буде приготування до поборювання цього ворога, тим правдоподібніше є, що ця недуга обійме менші простори, а занедужання на неї не буде смертельне, як це траплялось 21 літ тому.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО У КНЯЖИХ ЧАСАХ

Написав: **І. К.**

(5)

Дружина розкладається і затрачує своє провідне місце у воєнній орґанізації.

Побіч тружини другою частиною давнього війська було загальне народнє ополчення, що мало стару назву воїв. Спершу воï не мали ніякої постійної орґанізації. Як на країну напав ворог, вся людність хапала за зброю для оборони. І в цьому виді місцевої самооборони вої перетрівали довгі часи. Але вже перші київські князі почали вживати народнього ополчення до зорґанізованих походів. Лев Діякон каже, що Святослав до походу на Болгарію зібрав „усю дорослу людність". В нашім літописі вої як окрема формація побіч дружини згадується виразно аж 1015 р.: „це дружина батьківська в тебе і вої", кажуть бояри до князя Бориса. Від часів Ярослава маємо деякі відомості про орґанізацію воїв.

До ополчення належала і міська людність і селяни-хлібороби, т. зв. смерди або чорні люди. Проти ворога мав іти кожний, без огляду на вік, без огляду на те, чи мав відповідну зброю, чи ні. Всеволод підчас нападу половців 1078 р. „повелів збирати воï від малого до великого". В 1151 р. кияни заявили князям: „Хай підуть усі, як хто може хоч і кий („хлуд") у руки взяти; як же хто не піде, дай його нам, ми його самі побємо". І так пішли „один одного, не оставляючи, всі з радістю за своїми князями, і на конях і піші, велика сила".

Вої скликувано в якийсь умовлений спосіб: „Князь Ярослав розіслав по всій державі звістку про збирання війська і велика сила селян зійшлася до нього" (Еймундова саґа). Селяни являються під проводом старостів, — сільських старшин. Міщанські частини мають назви від своїх городів: кияни, переяславці, туровці, берестяни, володимирці, звенигородці й ін. Деколи вживається назви полк на означення території, з котрої йшло ополчення: напр. „відемо в сильний полк київський", значить у Київщину.

Учасники походу деколи діставали плату: „Ярослав почав свої вої ділити, — старостам по 10 гривень, смердам по гривні, новгородцям по 10 гривень усім, і відпустив їх до дому". Отже селяни діставали меншу плату як міщани. В пізніших часах служба в ополченні була мабуть безплатна.

4. Кінники і пішці.

В найдавніших часах не стрічаємо в Україні кінноти. Старі словянські вої билися пішо; варяги таксамо не знали боротьби кінно. Варяги, як морський нарід, відбували дальші дороги тільки водними шляхами на човнах. Україна взагалі не була багата кіньми: „імператор Константин Порфирородний (ум. 959 р.) оповідає навіть, що в Україні цілком нема коней, треба купувати їх у степових народів, прим. у печенігів. І кіннота почала творитись мабуть аж у боротьбі з печенігами, що від 968 р. своїми набігами стали загрожувати самому Києву; щоб дорівняти степовій кінноті, українці мусіли орґанізувати кінне військо. Перші такі спроби бачимо за Святослава. У похід на Дунай він ішов між іншим тому, що туди приходять коні з Угорщини. Під Доростолом Святослав намагався вже поставити кінний полк до боротьби з греками. „Під кінець дня вони на конях виїхали з міста, вперше зявившися кінними, бо звичайно виступають на ворогів піші, не вміючи вилазити на сідла й так битися з ворогами", оповідає Лев Діякон. „Греки скоро взялися до зброї, посідали на коні, взяли списи (вони вживають такі довгі до битви), з запалом і натиском великим на них пустилися. Але ті, не вміючи й керувати коней уздами, як греки почали їх бити списами, завернулись і забралися до міста".

Наступник Святослава, Володимир, не покидає заходів утворити кінноту. В поході на волжанських болгар 985 р. він висилає кінноти степових торків, але його власне військо ще піше, їде човнами: „Пішов Володимир на болгарів з Добринею, вуєм своїм, у лодях, а торків берегом привів на конях". В 996 р. він заводить нові судові кари (т. зв. вири) за вбивство — „на зброю і на коні". В 997 р. перед сподіваним нападом печенігів Володимир ходив до Новгорода по „верховні вої", цебто кінноту. Володимирів син Святополк (1015—1019) користувався наємними печенігами.

(Дальше буде).

ДИПЛЬОМАТИ ПОСМІХАЮТЬСЯ.

Американський амбасадор Джозеф Ґру, котрий недавно тому наговорив багато неприємних річей Японії, та японський міністер заграничних справ, адмірал Номура. Світлина була знята в Токіо.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 19. листопаду, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Пригадується членам, щоби прийшли на збори і тим, що залягають з вкладкою, щоби вирівняли в тім місяці, бо прийде контроля, то не гарно буде, щоб їх перечисляли як неточних членів. По можности сплатіть свій довг і буде все впорядку, а тоді не буде нарікання, що членів суспендовано. — Уряд.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90., відбудуться в неділю, 19. листопаду, зараз по Богослуженню. Пригадується всім членам, щоб явилися точно й вирівняли свої залеглости. За цей місяць вкладки за нікого з каси не будеться висилати, без ріжниці, чи хорий чи здоровий. Кожний має платити свою вкладку так само точно, як він сподівається, щоби йому точно заплатити, що йому належиться. Ті, що мають по кілька місяців довгу, коли не заплатять належитости, будуть усунені з рядів Союзу. Вже крайна пора, щоби уряд відділу не ходив за вами останнього дня в місяці і просив, щоби ви заплатили свою належитість. Проситься родичів вписувати свої діти до У. Н. Союзу. — ...ах. Волчанський, предс.; Ів. Надич, кас.; І. Чепа, мол., секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Величаве Листопадове Свято.

Цього року Листопадове Овято, влаштоване 12. листопаду Центральним Комітетом міста Ню Йорку в Стайвесант Гай Скул, випало надзвичайно гарно. Те свято випадало гарно і попередніх років. Але цього року дався відчути якийсь спеціяльно бадьорий настрій. Не лиш добірна програма викликувала цей настрій, але, здається, загальне наше нинішне положення, якого вагу добре зрозуміли ті приявні, що в скількості поверх 1,200 зібрались на тім святі.

Свято розпочалося з малим опізненням американським національним гимном, добре відспіваним Молодечим Хором з Ню Йорку і Ню Джерзі, під проводом п. Степана Марусевича. Той сам хор відспівав „Ой, та зажурились" Р. Купчинського, та „Козака несуть", аранж. М. Гайворонського, муз. Леонтовича. Виступи цього хору є добре знані вже не лиш нюйорській публиці, але також по інших містах Америки. Точки були педантично виконані і стояли на тім самім мистецькім рівні, що й попередні виступи того хору. Публика приняла їх щирими оплесками. Добре випала деклямація п. В. Рикшинського „Перший Листопад". Є в нього гарний голос, постава й уміння передати поезію з таким чуттям, з яким писав її автор.

Потім був перший виступ у Ню Йорку вже добре відомої по інших місцевостях Америки оперової артистки мецо-сопран, пані Ольги Лепкової, що загостила з Европи на гостинні виступи в Америці і Канаді. Як слід було сподіватись, пані Лепкова відразу захопила публику, виявивши знамениту голосову техніку, дикцію, силу і краску голосу, а також глибоко відчуту інтерпретацію тих пісень і композицій, які вона того вечора співала. Як першу пісню вона відспівала „Мені однаково", слова Т. Шевченка, муз. М. Лисенка. Це дуже трудна пісня, яку радше можна назвати „співучою деклямацією", ніж піснею. Лисенко надав їй таких тяжких і різких голосових перемін та комплікацій, які переживав Шевченко, коли її творив. Цю пісню - рецитацію може виконувати лише знаменитий артист. Бо вона може бути виконана або дуже добре, або цілком зле. Середнього виконання не може бути. Пані Лепкова, як усі цього сподівалися, виконала її дуже добре. Її гарний і сильний голос, смілі високі позиції, виразна дикція, в якій зрозумілим виходило кожне слово, пластично малювали ту глибінь думки і чуття, які умістив у тій поезії Шевченко. Наступною точкою пані Лепкової була арія Одарки з опери „Купало" А. Вахнянина. І ця пісня, хоч цілком іншого мистецького покрою, виконана була співачкою з повним артизмом. Дальшою піснею була „Серенада" Брамса. Публика приняла артистку щиро і не жалувала заслужених оплесків, змушуючи її до наддатків.

Промову англійською мовою виголосив адв. М. Пізнак. Бесідник річево змалював історичну ґенезу українського націоналізму, доказуючи, що він має за собою таку давню історичну традицію, що лиш ігнорант, злобна людина, або ворог наших визвольних змагань може звязувати її з затіями якоїсь іншої держави. Листопадовий зрив 21 літ тому був одним із багатьох вибухів того українського націоналізму. Він змагає до задоволення не лиш національних домагань українського народу, але також до сповнення загально людських засад справедливости. Без задоволення тих справедливих жадань українського народу в Европі все буде кипіти й сталого миру ніколи не можна буде осягнути, говорив бесідник.

Смичковий ансамбль під проводом п. С. Марусевича виконав по мистецьки кілька наших, непокалічених сучасним модернізмом народніх пісень, що аранжовані М. Гайворонським, як „Отаман" і „Ой в полі могила", в якій панна Анна Тростянецька своїм ліричним сопраном захоплювала публику. Виступ закінчено відіграванням „Козацького походу", аранж. М. Гайворонського.

В другій частині виступив ново створений хор укр. прав. церкви в Ню Йорку, під проводом п. Татарова. Беручи під увагу короткий час, який мав п. Татарів для підготови свого хору, треба признати, що дав більше, ніж можна було сподіватись. Жіночі голоси були дуже добре зіспівані; добре вивязались також чоловічі голоси, але до жіночих їх було рішуче замало. Через те не було рівноваги між голосами. Зате п. Татарів задемонстрував себе як добрий диригент, що вміє панувати над хором. Хор відспівав „Вкраїно мати, кат сконав" К. Стеценка, „Ой, горе калині" О. Кошиця та „Садок вишневий коло хати" Ю. Кириченка.

Тепер виступила знову пані О. Лепкова і відспівала такі пісні: „Военна осінь", муз. А. Рудницького, „Гопак" Мусорґського і як наддаток „Любить—не любить", Масканія. Композиція А. Рудницького, це модерна річ, у доброму розумінні. Таких річей нашому концертовому репертуарові конче потрібно, щоби перемішувати їх з народніми піснями, чи композиціями, опертими на народніх мотивах. Бо життя, хоч коріниться в минулім і живе традицією, то кожний раз до тої традиції добавляє щось своє, сучасне, оригінальне. „Военна осінь" А. Рудницького змальована сучасними красками, в яких сентиментальні осінні настрої присипані холодною дійсністю, а пожовкле листя дерев падає не від подуву вітру, тільки від гуку гармат. Цю композицію, як і бадьору, тріскаючу життям композицію Мусорґського „Гопак", пані Лепкова виконала з дійсним артизмом. А як наддаток відспівала ще композицію Масканія зо словами, перекладеними українською мовою, „Любить, не любить". Акомпаніювала їй дискретно пані Ольга Ляхович, піддержуючи спів там, де цього було потрібно й усуваючись у тінь, де вимагала цього потреба.

Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Навязуючи до Листопадового зриву, бесідник дав основний начерк теперішнього положення українського народу. Проаналізував причини, що довели Польщу до такого соромного провалу, до яких зачислив у першу чергу ту ягайлонську ідею, що коштом українського, білоруського, чи литовського народу намагалась будувати таку Польщу, яка мусіла провалитись. Ця ягайлонська ідея, цей польський імперіялізм, є тим трійлом, що паралізує польський нарід із середини й стягає на нього упадок коли не з одного боку, то з другого. В подібний спосіб розточує Москву і російський імперіялізм, опертий на кличах, голошених Петром Першим, а продовжуваних тепер Сталіном. Провал і загибіль польського й московського імперіялізму є конечний, щоб могла заіснувати вільна Україна.

В кінцевій точці молодечий хор під проводом п. С. Марусевича відспівав „Ой, поклалась доріженька через брід", музика К. Стеценка, і „Для всіх ти мертва і смішна", слова Олеся, муз. Степового. Концерт закінчено українським гимном.

К. О.

БІЛЬШЕ ГОРІВКИ, МЕНШЕ ПИВА

Американська Фундація для Розсліду Бизнесів обчислила, що в цьому році зросло в Америці споживання горівки, а споживання пива зменшилося.

Америка видала на пиво в цьому році 2 біліони 72 міліони долярів, на горівку 693 міліони долярів.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1939)

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ,
180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J.

Запрошується всіх до участи.
Початок у годині 7:30 ввечір. Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ПРОСИМО ПРИБУТИ ЧИСЛЕННО НА

КОНЦЕРТ

СЛАВНОГО УКРАЇНСЬКОГО СПІВАКА

МИХАЙЛА ГОЛИНСЬКОГО

котрий відбудеться

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ (CIVIC CENTER),
831 JOSEPH AVENUE,
точно в 6. годині вечером. Вступ 50 центів.

Громадяни! Це тільки раз на життї трапляється нагода почути співу нашого оперового співака. Залишіть на цей вечір все і спішіть на концерт масово. Комітет.

УВАГА! БЕТЛЕГЕМ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ВІДДІЛУ 27 УКР. ЗОЛОТ. ХРЕСТА

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (SUNDAY, NOV. 19, 1939)

в годині 7:00 ввечір

СЛАВНА УКРАЇНСЬКА ОПЕРОВА ФІЛЬМА

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОД. ДОМІ, 3rd & CARBON STREETS.
GLOBE FILM SERVICE.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ Т-ВО „БУКОВИНА"
при помочи Драмгуртка здолини міста
ставить пєсу під назвою:

„СКУПАР"

В СУБОТУ, 18. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 18, 1939)

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,
85 E. 4-та Стріта в Ню Йорку, Н. Й.

Початок у год. 7:30 вечером. Вступ 40 центів.
По представленню ТАНЦІ до пізної ночі.

Ця комедія „Скупар" є дуже цікава для кожного, бо зображає як живуть, кохаються і женяться скупарі, — таке всякому цікаво бачити. Т-во „Буковина" витає усіх гостей.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА

КОЛІРОВА ФІЛЬМА

„ПРИГОДА УКРАЇНСЬКОЇ ДІВЧИНКИ ТАНЦЮРИСТКИ"

і інші дуже цікаві сцени,
в яких беруть участь танцюристи зо студії в Ню Йорку,
будуть висвітлені

ПЕРШИЙ РАЗ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

в УКР. ПРЕСВ. ЦЕРКОВНІЙ САЛІ,
49 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1939)

Початок у год. 8:30 ввечір. Вступ 40 ц., діти 15 ц.

Фільма малює життя українсько-американської молоді. Цікава для всіх: молодих і старших, українців і чужинців.

Фільма під управою І. Заблоцького й Т. Слободяна.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться в неділю, 19. листопаду, 235 Карбон ул., в год. 1. пополудні. Маємо кілька важних справ до полагодження. Отже обовязком кожного члена є прибути на ці збори. — Андрій Данилюк, секр.; В. Завик, предс.; Д. Мушастий, кас.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206., відбудуться в неділю, 19. листопаду, в гали церковній, 74 Harris Ave., у годині 1. точно. Збори точно в 1. годині вкликується тому, що в 5. годині на тій самій галі відбудуться організаційні збори У. Н. Союзу. Пригадується довгуючим членам, щоби старалися по можности вирівняти свій довг до відділової каси. Проситься членів явитися на збори на означений час. — Іван Коковський, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в суботу, 18. листопаду, в годині 7. ввечір, в гали 127 Парк ул. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти всі належитости, бо в противнім разі багато наразиться на неприємности. — Г. Хомета, предс.; О. Ґіна, кас.; М. Сампара, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350., відбудуться в неділю, 19. листопаду, в годині 5. пополудні, в церковній гали на Ґрінвіч Еве. Проситься всіх членів і членниць, місцевих і позамісцевих, прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Проситься членів вирівняти свої довги, щоби хто довгує до Братства, не переписував довгу на наступний рік. Хто бажав би стати членом У. Н. Союзу, або вписати діти, нехай зголоситься на збори. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.; Ілько Михайлишин, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 19. листопаду, в годині 2. пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Ґовп Еве., Пасейк. Всіх членів і членниць проситься прибути точно на означений час, бо цей раз збори почнуться точно в 2. год. Рівнож повідомляється всіх членів, що цеї самої неділі відбудуться організаційні збори в год. 4. попол., в гали парохіяльній, 45-47 Ґовп Еве., Пасейк, на котрих буде промовляти організатор У. Н. Союзу, Василь Загаєвич. Всі члени, старі і молоді, обовязково на ці збори мають явитись. Також проситься привести своїх знайомих на ці організаційні збори, котрі ще не є членами У. Н. Союзу. — Василь Юсипчук, предс.; Володимир Лелет, кас.; Петро Головачук, секр.

ДЖЕРЗІ СИТ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170., відбудуться в неділю, 19. листопаду, в годині 6. вечором, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. На ці збори обовязком кожного члена і відділового урядника прийти для рішення важних відділових справ. Рівнож припоминаю довгуючим членам, щоби вирівняли свої залеглі вкладки до У. Н. Союзу й до Тов. Січ, бо в противнім разі такі члени будуть суспендовані. Також проситься привести своїх знайомих, щоби можна їх вписати до У. Н. Союзу ще в тім році, бо хто впишеться цего року, то є один рік молодший і в тім менша вкладка. Отож не забудьте скористати в останніх місяцях року з доброї нагоди. — Т. Наконечний, фін. секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПРОСВІТА В НЮ ЙОРКУ

відограється драма в 5 діях

„БЕЗТАЛАННА"

З ВЕЧЕРНИЦЯМИ НІЩИНСЬКОГО

В НЕДІЛЮ, 19. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 19, 1939)

в MANHATTAN PLAZA, 66 EAST 4th ST.
BETWEEN 2nd & 3rd AVENUE, NEW YORK CITY.

Початок в 4. год. пополудні точно. — По представленні БАЛЬ. — Музика Антошкова.

Драма „Безталанна" відома, як одна із кращих пєс на нашій сцені. Цим разом Українське Т-во „Просвіта" подбало, щоб вона була поставлена якнайкраще. Відограє її Драматичний гурток, який існує надолині міста. До драми долучено ще Вечерниці Ніщинського з музикою і співом. Отже приходіть, щоб побачити гарне представлення і добре забавитись. Перекажіть про це своїм знайомим!

Сцена з нової української фільми „ГУЦУЛЬЩИНА"
продукції Укр. Фільмової Спілки „КАЛИНА"

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

В пятницю, 3. листопаду 1939., померла в Шікаґо, Ілл., членкиця відділу 398. молодечого департаменту У. Н. Союзу,

ЙОАННА ОЛЕШКО.

Є Вона донькою Олекси і Анни Олешко. Родилася 31. жовтня 1925. Отже мала при смерті 14 років. До У. Н. Союзу належала від 1926. року.

Похорон відбувся в вівторок, 7. листопаду. Похоронена на українськім катол. цвинтарі в Шікаґо, Ілл.

Вічна Їй память!

Петро Пуцило, секр.

Ану вгадай!

— Ану, вгадай, що я нині їв?

— Клюски.

— Чому клюски?

— Бо маєш кавалок на бороді.

— Не вгадав. Я клюски їв іще вчора.

ВИЗОВНИК ЧЕМПІОНА.

Артуро Годой, чілійський чемпіон боксу великої ваги, приїхав до Злучених Держав, щоб визвати на бій Джова Луїса. Бійка мала би відбутися в Ню Йорку 9. лютого 1940. р. На світлині з ним його жінка.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (20)

Вязні з острахом дивились на припливаючих крокодилів, прочуваючи в серці, що дикуни кинуть їх їм на жир. Всі, крім Тарзана, готувались на смерть. Тарзанові не було цього потрібно, бо він усе був готовий боротись, або вмерти. Тому тепер він одинокий мав чистий розсудок. Він уживав його, щоби придумати ратунок.

Коли Тарзана звязували з Дарнотом, він сказав Дарнотові розтягнути руки, щоб опісля могти з петлі виховзнути їх. Те саме й він робив. Тепер він почав далі розтягати петлю. Сильні воловна віддалися в тіло, але Тарзан не зважав на те. Нарешті його пальці дістались до вузла петлі. Він почав над ними працювати.

По кількох хвилинах, коли крокодилі були досить близько, один з дикунів звернувся обличчям до вязнів і гнівно показав рукою на ріку. А далі щось грізно промовив. Майор Буртон думав, що дикун говорить про крокодилів та про їх смерть. Але яке було його здивування, коли завважив, що Тарзан і Дарно десь зникли.

Буртон сам не знав, чи тішитись тим, чи сумувати. А бідний Пері тулився до Дженети й не вмів дати їй потіхи. Колиб це йшло лиш про його власне життя, то він може жартував би до останку. Але Дженета була в смертельній небезпеці, а він не міг її ратувати. Навіть своїм життям не міг їй нічого помогти.